

NOIR DÉSIR

**SOMS LAAT HET
HART GEEN VRIJHEID,
GEEN KEUZE.
DE AFHANKELIJKHEID
KNAAGT, DE PIJN
BIJT EN EEN HAND
LANCEERT ZICH
IN EEN PASSIONELE
BAAN OM DIE
TOLLENDE WERELD.
ZIJ WANKELT,
EN ZAL DADELIJK
ONGELUKKIG LANDEN
OM NOOIT MEER
OP TE STAAN.
EN NOG VOOR ZE
DE GROND RAAKT,
HEEFT HIJ HET
DUIZENDMAAL GEZIEN,
HET ONAFWENDBARE
FATALISTISCHE
SCENARIO VAN
DE FILM NOIR.**

Bertrand Cantats ongetemde hardos, symbool voor zijn losgelaten emoties, is kortgewiekt. Voor een onbegrijpelijke rechtbank, geflankeerd door zijn vertalers, die pogen het licht te laten schijnen over het Litouwse verdict, vergaat zijn laatste jeugd: acht jaar cel voor de fatale uitbarsting van zijn hartstocht.

Hij is zo mooi, 'the boy next door'. Niet bang van teerhartige gevoelens en steeds op zoek naar de meest uitgelezen woorden. De fijnbesnaarde rocker, met zijn complexe ziel als voornaamste instrument, wordt van bij het begin gedragen door zijn zichtbare en verborgen trawanten.

In zijn hoofd prevelen de geesten van Rimbaud en Mallarmé, op het podium worden de verzen voortgestuwd door het krachtige samenspel van de individualisten Denis Barthe, Serge Teyssot-Gay, Frédéric Vidalenc later vervangen door Jean-Paul Roy. Samen doken ze in het vacuüm tussen de Punk & New Wave in het midden van de post Disco 80's. Ze brachten zo nieuw leven in de toch al heel eigen maar toen naar adem snakkende Franse Rock.

De basis bleef Angelsaksisch van waaruit ze het typische Franse expressionisme wisten te distilleren. Met een uitgesproken aroma van quasi hoopvolle uitzichtloosheid vol dubbele bodems en paradoxen, smeden zij geëngageerde boodschappen in hun vaak harde arrangementen.

Onder het duistere vaandel Noir Désir veranderden hun podia in barricaden van waarop de charismatische zanger en eeuwige jongen Bertrand Cantat complexe

teksten op de ruwe instrumentatie als fluwelen kanonballen afschoot, recht op de harten en zielen van hun gemesmeriseerde publiek.

Met die muziek verklaarden de kameraden de oorlog aan afstomping, commercie en sociale onrechtvaardigheid. Hierbij schuwden ze de mythe niet door vaak raadselachtige titels aan hun songs of albums te koppelen. Zoals de opstandige en antifascistische 'Tostaky' of het bittere fin de siècle album '666 667 Club'. Erkenning kwam als vanzelf. Het succes werd gevolgd door wereldtournees en de band werd overladen met awards, waarvoor ze niet zelden hun kat stuurden. En bewust van het lonkende gevaar van het ivoren toren syndroom - waaraan zo velen voor hen ten prooi vielen en hun geloofwaardigheid verloren - stelden de jongens van Noir Désir niet alleen de wereld rondom hen in vraag, maar ook telkens weer zichzelf. Iedere nieuwe plaat of tournee was letterlijk een wedergeboorte en werd quasi systematisch opgevolgd door een postnatale crisis binnen de groep of in het privéleven.

De zoektocht naar het verlichte pad door middel van afwijzing van het kwade gaat niet over rozen. Het is een spiraal van schoonheid in negativisme. Een vaak als puberaal afgeschilderde cultus van het machteloze gevoel van de eerlijke ziel in de intrinsiek slechte wereld.

Dit charmante, rationeel vaak ontoegankelijke en bijna mystieke torment, wist de gevoelens van een ganse francofone fin de siècle generatie te vertalen.

Maar een haast surreëel fatalisme was meteen ingebakken in het wezen van de groep en vooral in de steeds dieper gravende Cantat. Zo vrat zijn onverbloemde verbolgenheid aan zijn stem tot deze het in '92 begaf en de zanger genoodzaakt werd zijn stijl aan deze blessure aan te passen. Ook de voorstelling van hun voorlopig laatste cd op die intussen anders beruchte 11e september 2001 kan haast niet meer aan het toeval worden

toegeschreven (tijdens zijn opsluiting brandt ook nog zijn huis af, het is dan 11 september 2003). Het past in die gevaarlijke verkenningstocht in de menselijke angsten en gebreken, op de rand van het dragelijke. Een risico dat Cantat een kleine prijs leek te vinden voor wat hij ervoor terugkreeg. Tot op dat fatale moment van controleverlies, waarbij trouw de inzet was. Hij sloeg Marie Trintignant, ze viel. Hij legde ze nog in bed en sloot af met een overdosis pillen en alcohol. Zonder succes.

Een maagspoeling en halve straf later is Bernard Cantat, nu 43, weer vrij. Vrij, voorwaardelijk, onder psychologische begeleiding en genuilkorfd wat betreft publieke uitspraken over het dramatische gebeuren. Los maar vermoedelijk met de beelden van het verleden als omheining voor zijn ooit zo vrije geest. Zullen hij en zijn groep ooit loskomen van de consequenties van die ongelukkige crime passionnel? En is er nog plaats voor vingerwijzingen en gewetens schoppen in het brein van iemand die ooit een leven nam?

Geruchten hebben het dat het oude gezelschap in stilte werkt aan een nieuwe CD. Of is het de projectie van de naar sensatie hongerige fans' eigen duistere verlangen?

Tekst Michel Vaerewijck

**DE ZOEKTOCHT
NAAR HET VERLICHTE
PAD DOOR MIDDEL
VAN AFWIJZING VAN
HET KWADE GAAT
NIET OVER ROZEN.**